

SCHRIJVER DON DUYSN OVER *BACK TO OZ* EN *REPELSTEELTJE EN DE BLINDE PRINSES*

INTERVIEW: YVON VAN APELDOORN
FOTO: JORIS VAN BENNEKOM

In december zijn er maar liefst twee grote stukken van Don Duyns in première gegaan: *Back to Oz* van Het Filiaal en *Repelsteeltje en de blinde prinses* van Theater Rotterdam. Het was een drukke maand voor Duyns, omdat hij als toneelschrijver altijd bij het maakproces betrokken is. Hij werkt nauw samen met de regisseur en acteurs, schaaft teksten bij als het nodig is en is aanwezig ter algehele ondersteuning van de cast. Een stuk is pas af als de voorstelling staat.

Het zijn beide familievoorstellingen, voor kinderen én volwassenen dus. Hoe zorg je ervoor dat je stukken voor alle leeftijdsgroepen interessant en relevant zijn? Wanneer is die gelaagdheid gelukt?

"Ik vind dat er voor iedereen wat te beleven moet zijn. Er is namelijk niks ergers dan met je kind naar een voorstelling gaan en dat het dan verschrikkelijk is om bij te zitten. Van die K3-rommel, zeg maar, puur gericht op entertainment van de allerkleinsten. Dat is zo saai! Ook voor de kinderen zelf. Je moet kinderen niet onderschatten, ze begrijpen meestal veel meer dan je denkt. Vorig jaar hebben we bijvoorbeeld met Theater Rotterdam *Hamlet* gemaakt, dat ging prima. Het moet natuurlijk niet een soort intellectueel traktaat worden, dat je na afloop hoort: 'Waar ging het eigenlijk over, mama?' Het is belangrijk dat de verhaallijn goed te volgen is. Maar zo schrijf ik eigenlijk altijd; vanuit een soort kinderlijke verbazing en verwondering over dingen. Bij *Back to Oz*, wanneer dat meisje terecht komt in zo'n raar land en allerlei vreemde figuren ontmoet, dan ben ik zelf ook ongeveer acht als ik dat zit te schrijven. Als de verhaallijn duidelijk is, dan mogen grappen best af en toe op het randje zijn. Dus wanneer de gelaagdheid gelukt is? Als kinderen het verhaal snappen en volwassen het niet te kinderachtig vinden." ➤

TWEE HARTVERWARMENDE EN HUMORISTISCHE WINTERVOORSTELLINGEN

Don Duyns

➤ **Niet te kinderachtig lijkt me een understatement; jouw eerdere familievoorstellingen *Lang en Gelukkig* en *De Gelaarsde Poes* – dat weet ik toevallig uit ervaring – waren hilarisch voor volwassenen.**

“Ik hoor inderdaad wel eens dat volwassenen ook zonder alibi-kind naar mijn voorstellingen komen, ja.”

***Back to Oz* is gebaseerd op *The Wizard of Oz*. Waarom is er voor dit verhaal gekozen?**

“De voorstelling is in eerste instantie gemaakt als kerstproductie voor de Stadsschouwburg Utrecht. En hartverwarmende klassiekers doen het nou eenmaal altijd goed in de winter. Dus toen zijn we gaan denken, welk groot verhaal is de laatste jaren niet op de planken gebracht? Zo kwamen we bij *The Wizard of Oz*, een iconisch en tijdloos sprookje over vriendschap. Niet geheel toevallig was het ook precies honderd jaar na het overlijden van de schrijver L. Frank Baum.

Ik vond het ontzettend leuk om het verhaal te bewerken. Ik krijg vaak dit soort opdrachten, ik ben blijklaar in het vakje terechtgekomen van familie- en kerstproducties. Dit is al de vijfde grote voorstelling die ik maak bij Het Filaal. Ik

heb al vaak samengewerkt met Monique Corvers, het werkt heel prettig als je een regisseur goed kent. Hetzelfde geldt overigens voor Pieter Kramer van Theater Rotterdam. Ze zijn allebei heel scherp, daar helpen ze mij mee.”

Ik neem aan dat je een eigen draai aan het originele verhaal hebt gegeven?

“Uiteraard. We hebben het naar het nu getrokken. Het begint in een tv-studio, in Hilversum, waar iedereen heel belangrijk loopt te doen. Er is een enigszins hekserige regisseuse, een geluidsman met een stalen brace om zijn been, en grimeuse Leonie; personages die je later herkent in de wonderlijke figuren in *Oz*, waar weervrouw Doortje terechtkomt nadat alles ineens misgaat tijdens het weerbericht.

Het is heel grappig om de oppervlakkige televisiewereld en de fantasiewereld met elkaar te verweven. Doortje loopt in *Oz* rond met haar mobieltje op zoek naar 5G en ze wil de hele tijd alles filmen. De mensen daar hebben geen idee wat het voor ding is, de leeuw pakt op een bepaald moment haar telefoon af en gooit hem weg. Het geeft niet, want eigenlijk is het leuker zonder telefoon. Het is sowieso eigenlijk leuker in *Oz*.”

Is dat de moraal van het verhaal?

“De oermoraal is dat je het met z’n allen moet doen. En dat de eigenschappen waar Doortje naar op zoek is – verstand, gevoel (hart) en moed – al aanwezig zijn in de vrienden die ze ontmoet. Dat wat je wil vinden zit meestal al in je, je moet het alleen nog even ontdekken. Dat benaderen we heel serieus. Het mooie van Monique, de regisseur, is dat ze totaal niet cynisch of sarcastisch is, dus we nemen dat niet in de maling.”

Andere dingen worden wel in de maling genomen?

“Ja natuurlijk, verder alles!”

Ook maatschappelijke thema’s, de actualiteit?

“Ja. Het personage van de tovenaars is een mooi voorbeeld. Het is iemand die zichzelf opblaast tot gigantische proporties, die met *fake news* de hele boel bedriegt en achter zijn gordijntje doet hij of hij tot alles in staat is. Daarmee verwijst ik natuurlijk naar de brulapen van tegenwoordig zoals Johnson, Trump en hun adviseurs. Maar dan blijkt die grote tovenaars

vervolgens maar een zielig mannetje in een ochtendjas en op badslippers te zijn, doodsbang om te laten zien hoe kwetsbaar hij eigenlijk is. Dat vind ik zelf heel erg grappig.

In *Repelsteeltje* en *de blinde prinses* gaat het over de kloof tussen rijkdom en armoede. Prins Bernard en koningin Juliana komen erin voor – de blinde prinses is gemodelleerd naar prinses Christina, alleen hebben we haar nog een tikje blinder gemaakt. Het koningshuis is natuurlijk stinkend rijk, en Repelsteeltje wordt intussen uit zijn ondergrondse woninkje gezet. Had hij zijn rekeningen maar moeten betalen, maar toch. Het gaat ook over *identity theft*. Daar is Repelsteeltje heel bang voor, daarom wil hij zijn naam ook niet zeggen.”

De hoofdrol in *Back to Oz* wordt gespeeld door Naomi van der Linden.

“Naomi zet een geweldige Dorothy neer, of Doortje dus, zoals ze bij ons heet. Ze is een prachtige emotionele energiebol. Tijdens de Musical Sing-a-long, ter afsluiting van de Uitmarkt 2019 heeft ze veel mensen ernstig kippenvel bezorgd met het nummer *Somewhere over the Rainbow*. In de voorstelling zingt ze het ook. Haar tegenspelers die Blik, Stro en Leeuw spelen (*respectievelijk Sacha Muller, Maurits van den Berg en Jaïke Belfor, red.*) zijn trouwens ook top. Het is nog allemaal helemaal niet simpel, de voorstelling is technisch nogal uitdagend, met livemuziek en videoprojecties om de fantasiewereld neer te zetten. Er wordt gebruik gemaakt van camera’s en maquettes en *green screens*. Je ziet de heks echt boven het landschap vliegen en er is een *yellow brick road* in een wasmachinetrommel gemaakt; als je daar doorheen filmt is het net of je echt over de gele steentjes loopt. Het vergt veel van de acteurs, ze moeten de hele tijd schakelen tussen spel en camerawerk. Je zou mij dat allemaal niet moeten laten doen, laat mij maar lekker schrijven.” ✕

**HET FILIAAL
BACK TO OZ (8+)**

**VRIJDAG 24 JANUARI, 19.30 UUR
SPOT/STADSSCHOUWBURG**

JEUGDTHEATER IN DE VOORJAARSVAKANTIE

De leukste vakanties vier je gewoon in Groningen. In het theater om precies te zijn. Dus wat gaan we doen in de voorjaarsvakantie? Gewoon lekker met de hele familie naar de Stadsschouwburg!

**THEATER ROTTERDAM
REPELSTEELTJE EN DE BLINDE PRINSES (8+)**

Repelsteeltje (en *de blinde prinses*) wordt een voorstelling in de traditie van *De Gelaarsde Poes*, *Lang en Gelukkig* en *Hamlet*, de familievoorstelling. Een theaterspektakel met gloedvolle liedjes, grappige verwickelingen en magische toverkunsten. Over een koningin en haar prins-gemaal, die ruziën over wie de baas is en over hun blinde dochter. Over Joost de varkenshoeder, die opschept over zijn dochter Sterre die goud uit stro kan spinnen. En over Repelsteeltje en zijn vrouw Karla, die een groots en meeslepend leven willen. Of jij daar bij wilt zijn? Dacht het wel toch?

**VR 14 EN ZA 15 FEBRUARI, 19.00 UUR
ZONDAG 16 FEBRUARI, 14.30 UUR
SPOT/STADSSCHOUWBURG**

**THEATERGROEP KWATTA
DE FAMILIE VAN NIELIE IN ALLE STATEN (6+)**

De familie van Nielie gaat naar Amerika, het land van kalkoenen, woestijnen, wolkenkrabbers, filmsterren, hiphop en vooral: onbegrensde mogelijkheden! Vader Theo is uitgenodigd voor Het Uitvindingscongres, maar al op het vliegveld van New York raakt het gezin elkaar kwijt. Het is het begin van een avontuurlijke roadtrip vol vreemde ontmoetingen met rare snuiters en swingende liedjes.

**ZONDAG 23 FEBRUARI, 14.30 UUR
SPOT/STADSSCHOUWBURG**

